FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folkliv_forsk-
ning vid Lunds universitet

M. 11511:1–29. dg. 884

Vätternexpeditionen 1936.

Västergötland.
Kåkinds hd.
Breviks sn.
Enebågen.

Innehåller: 29 blad foto
47 foto

M. 11511:1.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Emellan markerar avlutningen på Bredviken i norr. Platsen ligger så bra till att fiskeregnmässigt som man skall säga och är ordentligt. Sjön går hårt hård i alla väder och en landning anses alltid ha sina risker.

Det äldsta båthuset ligger på södra delen av naben. (Se redogörelsen). Båt och andra redskap förvaras. Bryggorna börja emellertid bli på allvar. Vikens talade om att de både storsnurrejor, redan att gå år till Kalla även i dag. Vore om denna plats blida de emellertid allt vanligare. Så att bli det väsentligaste fiskeläget i vikarna i norra Vätterns.

Fiskeriväsendet har i vikarna med sina god arbetsutrustning.

De olika redogörelserna behandlar:

Båthus
Sparrsnurra
Sänkrysnurra
Fiskeri med brandjärn.
Borrfiske
Dragsnälle
Strykare med krokar
Vättjuga
Mörtjärde
Mörtnät
Revlåda
Ålkar
Puls
Fiskekorg

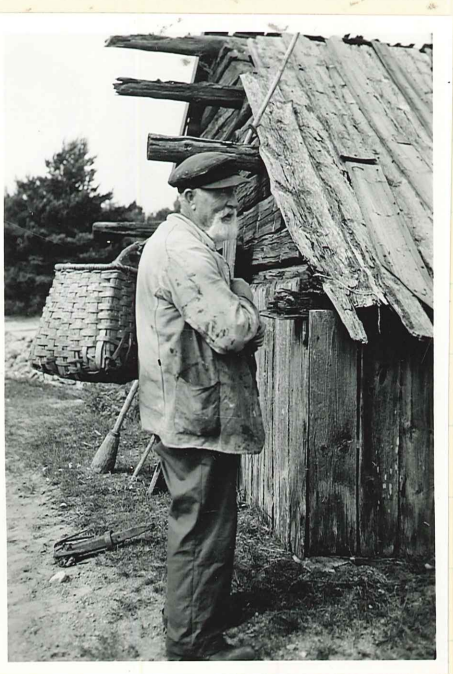
FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Anders Pettersson

är född 1858. Han
ser patriarkalisk och vördig
ut i sitt halvlångg och är en
gammal fin man. Hans gam-
ma tillåter honom att trivas
och vår vän berättar om
den gamla goda tiden, vilken
förfadern återvände sig till
i fjol. Då dog nämligen hans
käresta i brödder å hans,
Linnus Johansson. De båda vi-
kingarna trivde alltid gemensamt
och det vill ej gå att finka, när
ej Linnus är med.

1

2

3

FOLKLIVSARKIVET 3
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

M. 11511:3. 884

Båtlus.

a.

Anders Pettersons
båtlus har fått för falla.
Det ligger på södra kanten av
Nabbaberg, åter den gamla land-
ningsplatsen är belägen.

4

5

M. 11511:4.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklig forskning vid Lunds universitet

Båthus. 6

Huset ligger vid vattenbrynet och båten kan lätt dragas in i skjulet.

6

7

M. 11511:5.

884

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

5

Båthus

C

Denna dörras övre ingen vägg finnes mot vattenytan och taget vilar å två bärbrädor utan väggbeklädnad.

8

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

884

M. 11511:6.

Båthus

d

De moderna båthusen ligga på norra sidan av nabben, helt nära i vattnet på pålar.

9

10

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

M. 11511:7. 884

Båt

Anders Pettersson
Gjorde sina båtar själv.
1935 såldes han en båt av
egen modell. Det är en annan,
som han funnit bäst.

11:a

11:b

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folkliv.forsk-
ning vid Lunds universitet

M. 11511:8.

884

1.

Storryssja.

Från mors månad
till jul står s. ute. Det är en
kraftig fiskgeat och bur endast
använda de sista 50 åren.

11:c

FOLKLIVSARKIVET 9
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

M. 11511:9.

884

2.

Mundigat.

En långarn av varierande längd — från 40 — 120 famnar — bärande på avstånden från land ligger fisket fram till en lyckad fångst. Tyngning behövs. Detta tas lyckligtvis och c:a 20 m. i sänkets.

12

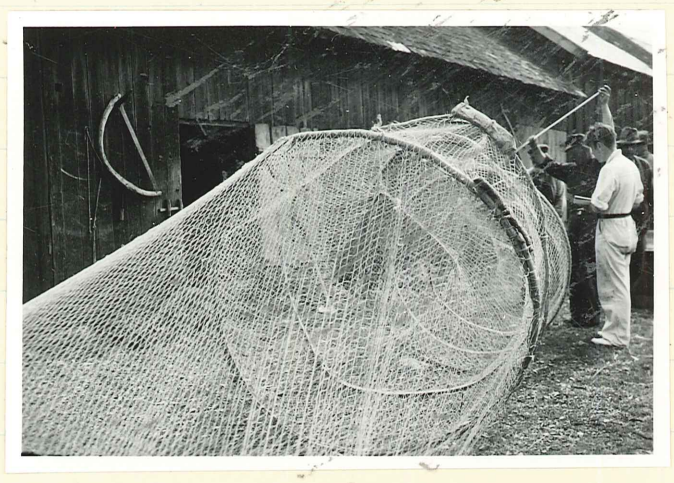
FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folkliv.forsk-
ning vid Lunds universitet

M. 11511:10. 884 10

Bågar 3.

Ryssjan har 6 bågar

1. 156 diam.
2 160 "
3 148 "
4 136 "
5 117 "
6 ~~102~~ " 120 cm.

13 (avstånden mellan bågarna:

1-2 : 114 cm.
2-3 : 78 cm.
3-4 : 70 cm.
4-5 : 77 cm.
5-6 : 60 cm.
6 - stutens ände : 120 cm.

Lomtz)

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Kork

4.

Till flota användes kork. Bitten är 3 dm. lång och sitter 5 mm på varje båge.

14

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

M. 11511:12.

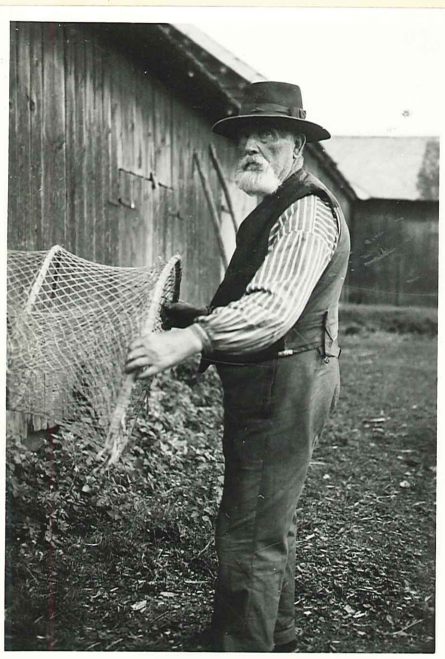
884

Småryssja

Användes i april månad vid gäddfiske i vikar. Har fyra bågar i ingång och understund nio två armar.

Man lade granris ovanpå så att ej ryssjan syns ovanifrån.

Ryssjan vanligtvis i par.

15

16

FOLKLIVSARKIVET 13
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

M. 11511:13. 884

Ingång I. 5.

Första ingången sitter fästad på första bågen och har öppningen riktad med fyra bågen till andra bågen.

17

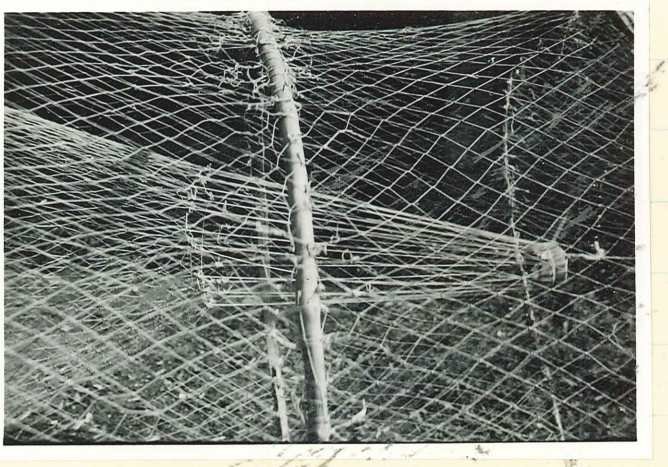
M. 11511:14.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Ingång II

6.

Andra ingången är fästad på andra bågen, går förbi den färdiga och för in till sjätte fjärdingen.

18

M. 11511:15.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Fiskhamn.

7.

F. rummet ragas
med ett annat som togs i
ringar – använda redskap.
– Båtar –.

19

M. 11511:16.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folkliv_forsk-
ning vid Lunds universitet

Gjuster

För 50 år sedan använde man gjuster. I april och maj månader, när skön var grön och — låg blek —, gav man sig ut natten åt att gjustra. Det måste vara grunt vatten, så man kunde nå botten vid eventuella fullträffar.

Brandjärnet med före i aktern. I mån rodde bakvänt — hamnade — ely med åror kunde man draga upp sik, lake eller gädda + lite av varje.

M. 11511:17.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Gjuster

Anders Pettersson
har själv smitt ditt Gjuster.
Teckningen är riktig storlek.

20

21

M. 11511:18.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Brand järn.

Kroken 40 cm lång
" 22 " bred
" 13 " djup

Mellan bågarna 13 cm.
Järnet cirka 4 cm tjockt.

I brandjärnet band man fast furustickor.

22

23

M. 11511:19.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Norrvidinge

Längd 140 cm.
Säte 20 "
Skaft 100 "
Fästet 34 "

24

25

M. 11511:20.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

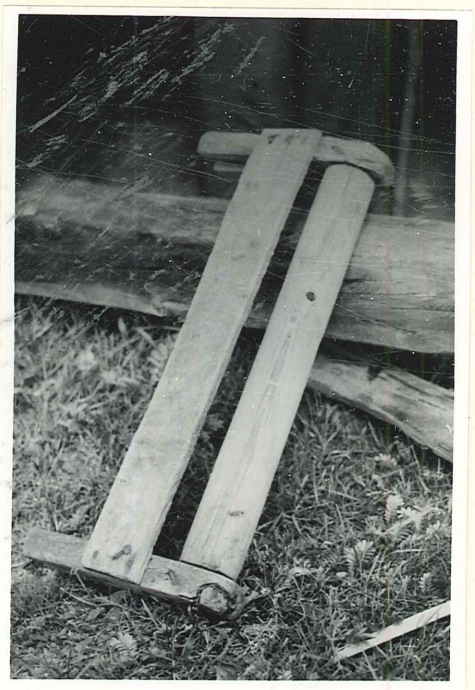
Dragrulle

"Dragulle"

Sättes å båtsidan och måsten komma tätt över relingen i båten.

26

27

M. 11511:21.

884

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Ankare

Å ās av järn, har endat 2 klor och har j. ö. motsvarande.

28

Under: handsmidd typ av ankare till nät, förlängd med en extra stång.

29

30

M. 11511:22.

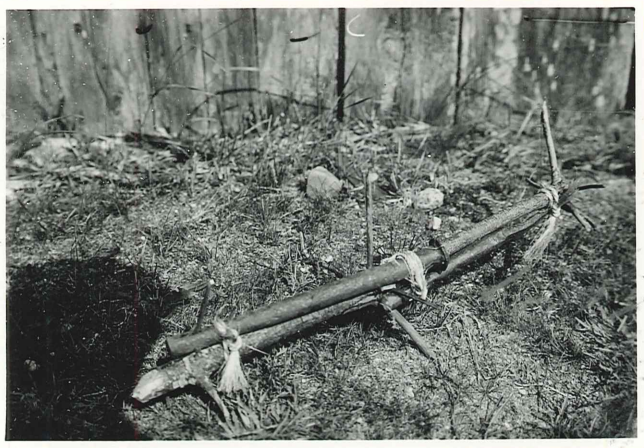
884

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

22

Skräcka

Man har använt en
pinntopp. c:a 1 cm. lång och försett
den med en järnbit som knäppe.

31

32

M. 11511:23.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Vätskjuga.

Man band sina rätt själv förr av sin — kär. Jonen Ekker gjorde sina första framsteg vid 8 års ålder och resultatet blev ett skickligt tågvirke. Ofta skickade man bin till Hotta Hallmarknad eller Hajsa i Ingvaldsgården och för 1 krona kunde man få ett rätt rejält med 30 varv på dimen! Det fanns gummunn: Blagar att binda det.

Tjugan c:a 1 m hög och 15 cm i bred mellan kärnen. De här ej jack, där en ribba kan lägga. Å denna ligger mater bättre.

33

34

M. 11511:24.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Mörtnjärde.

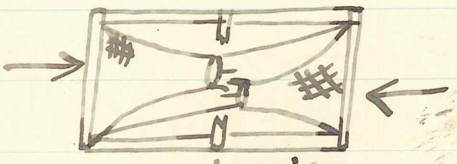
Njärden är tillverkad av träribbor och är till formen rektangulär.

Längden är 69 cm. bredden 39 cm. o. djupet 43 cm.

Maskstorleken är 3 cm. mellan knutarna.

Över hela botten äro lagda träribbor.

Njärden har två ingångar med följande placering:

Spibban avbruten å teckn. för tydlighetens skull.

Ingångarnas vinsta diam. är 13 cm.

M. 11511:25.

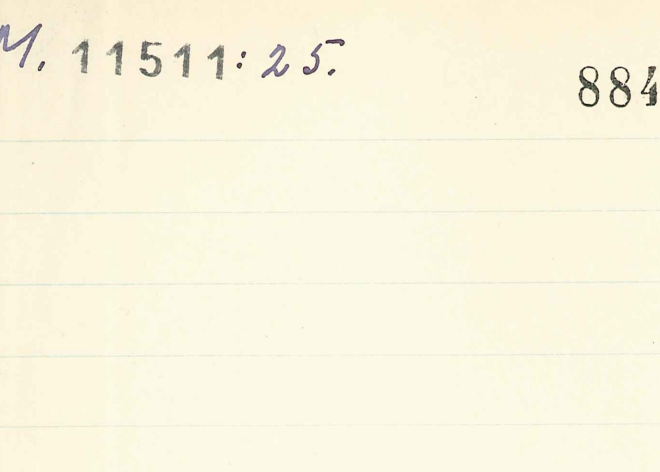
FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

I.

a.

Mödrud

Noten är c:a 1 m lång.
Varje arm c:a ¼ m. lång.
I ändarna rikt mot kanten ¼
5 mm. mellan kanterna.
Dorp till flöte. Varje arm
slutar med en båge.

35

36

(Varje arm har en längd av
3,40 m. och ett djup av 85 cm.
Stenens längd är 90 cm. (Jfr nästa sida!)
Maskstorlek 6 mm. Bomullsgarn.
Korkflötena 10 × 6 cm. stora o. 2 cm. tjocka.
Sänken av sten (varierande storlek), bortade.
Tålnar av tjärad manilla.

Lorentz.)

M. 11511:26.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folkliv-forskning vid Lunds universitet

Mörtnot.

I.

b.

Ingen särskild
båt eller utrust finnes, utan
en liten utbuktning på
nätet får samla fisken.

37

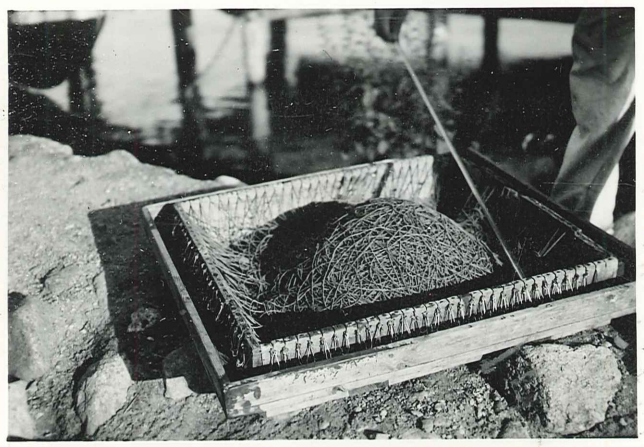
38

M. 11511:27.

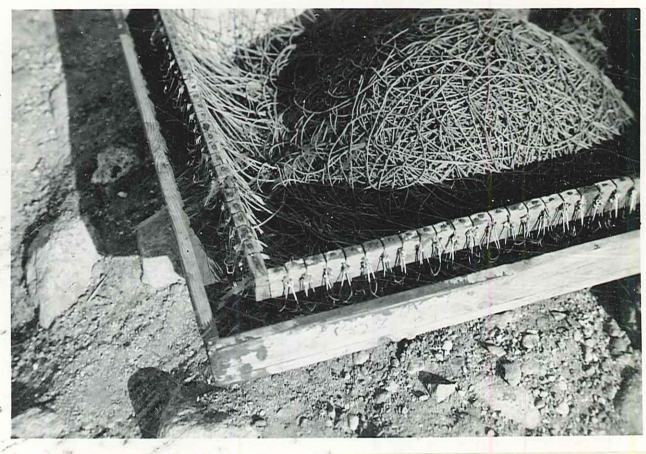
FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folkliv..forskning vid Lunds universitet

Revalåda.

R. har en kant,
som skyddar revorstarna.

39

40

M. 11511:28.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folkliv-forskning vid Lunds universitet

Öskar

43 x 17 cm.

41

42

M. 11511:29

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folkliv.forsk-
ning vid Lunds universitet

Puls.

På båthusets tak låg sagesmannens puls.
Längd: 30 cm.; största diam. 15 cm.

43

44

Fiskekorg.

Korgen är av den vanliga typen med plan baksida. Den är avsedd att bäras på ryggen. Till korgen hörde ursprungligen en krokig käpp med en krok, som grep i korgens handtag. I st. f. käpp användes här sagesmans rep.

45